

Тому зараз завданням українських учених є не лише повернення із забуття вчення С. Подолинського, а й творчий розвиток його ідей.

Список використаних джерел

1. Зербіно Д. Д. Наукова школа: лідер і учні (нова концепція) : монографія. Львів : Євросвіт, 2001. 208 с.
2. Історія економічних учень : підручник / [В. Д. Базилевич, П. М. Леоненко, Н. І. Гражевська та ін.] ; за ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2004. 1300 с.
3. Економічна енциклопедія : у 3 т. / ред. рада: Б. Д. Гаврилишин [та ін.]. Київ : Академія ; Тернопіль : Акад. нар. госп-ва, 2002. Т. 3. 952 с.
4. Корнійчук Л. Я. Історія економічної думки України : навч. посіб. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т. Київ : КНЕУ, 2004. 431 с.
5. Апанович О. М. За плугом Господь іде. Агрокультура українського селянства й козацтва в контексті ідей Сергія Подолинського та Володимира Вернадського. *Час*. 1997. 27 листопада.

УДК 330.15:502.171

Ніна Дучинська,
*доктор економічних наук, професор,
Канада*

НЕВИЧЕРПНІ ТА ПОНОВЛЮВАНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ: ЇХ РОЛЬ У НАГРОМАДЖЕННІ КАПІТАЛУ

Вдячна долі, що мала можливість працювати і прислуховуватись до порад доктора економічних наук, професора Людмили Яківни Корнійчук, навчаючись в аспірантурі КНЕУ ім. Д. С. Коротченка. Під її керівництвом підготувала і захистила у 1990 році дисертацію «Індивідуальна доля робітників суспільного виробництва: форми і механізм формування» на звання кандидата економічних наук за спеціальністю «Політична економія».

Як науковий керівник, Людмила Яківна поєднувала свободу дій аспіранта зі строгою регламентацією строків роботи над кожним розділом, щоб мати можливість для вчасного обговорення на кафедрі, редагування і захисту роботи. Вона старанно вчитувала мої рукописи (у той час проблематично було надрукувати матеріал), рекомендувала ті питання, над якими слід поміркувати, замислитись, чи порадитись з провідними науковцями вишу. Не раз

я консультувалась з доктором економічних наук, професором О. О. Беляєвим (остаточна назва роботи, що йшла на захист, була сформульована ним), кандидатом економічних наук С. В. Степаненком.

У 2004-2007рр., навчаючись в докторантурі при кафедрі економічної теорії Київського національного університету імені Тараса Шевченка, я не раз консультувалася з Людмилою Яківною в царині дослідження проблем нагромадження капіталу в історії економічної думки. Професорка була енциклопедичною натурою, обізнаною в усіх напрямках історії економічної думки. Вона любила книги, мала чудову бібліотеку і завжди могла порадити, де і що можна почитати, бо ресурси Інтернету були для нас ще обмеженими.

Мені досить імпонують її дослідження проблем української школи фізичної економії. «Її теоретичні світоглядні основи, започатковані С. Подолинським і розвинуті В. Вернадським та М. Руденком, повинні стати умовою подолання кризи сучасної економічної науки», зазначають її соратники [1, с. 375].

Кандидат економічних наук Л. В. Воробйова зазначає, що «починаючи з другої половини ХХІ ст. у світовій енергетиці повинно статись зростання ролі невичерпних та поновлюваних джерел енергії». Під поновлюваними потрібно розуміти енергію, яку отримують при спалюванні промислових, міських та сільськогосподарських відходів тощо. До невичерпних джерел енергії відносять первинну електроенергію, яка генерується із сонячної енергії, енергії вітру, гідротермальну та ін. [2, с. 3].

Цікавою, у зв'язку з цим, є концепція «розумних міст», що впроваджується у західну і національну економіку.

Великі міста, мегаполіси мають складну інфраструктуру: транспортну систему, комунікації, системи обслуговування житлових та адміністративних будівель, водопостачання, прибирання сміття і відходів тощо. Життя населення і функціонування міст потребує безпеки, екологічності. Завдяки традиційному, «ручному» управлінню забезпечити ефективну життєдіяльність міст стає складно, а часом і неможливо, що сприяє впровадженню інформаційних технологій і створенню «розумних міст».

Останні являють собою продуману завдяки інноваційним, комп'ютерним технологіям взаємодію між самими містами і його жителями, злагоджений взаємозв'язок між існуючими системами життєзабезпечення і охорони.

Міжнародна компанія, яка спеціалізується на наданні послуг – Deloitte, зазначає, що у світі функціонують понад тисячу «розумних міст». Їхня значна частина знаходиться, перш за все, в Китаї

(близько 50 %). Не мало їх в Північній Америці, Західній Європі, Японії, Південній Кореї, Індії.

Уряди країн і місцеві органи влади зацікавлені в інвестиціях для впровадження різноманітних сучасних інтернет-технологій, що сприяють зростанню добробуту, забезпеченню безпеки, зручності, економії часу жителів мегаполісів. Так, в Амстердамі встановлені датчики на смітєвих баках, які сигналізують у спеціальні служби про рівень їх наповнення і необхідність прибирання. У Барселоні завдяки спеціальним сенсорам водії знаходять вільні місця для паркування своїх автомобілів, що є зручним, особливо, в час пік.

У розумних містах Аргентини переваги надаються безпеці, тому встановлюються спеціальні відеокамери для того, щоб розпізнавати обличчя людей та неадекватну чи підозрілу їх поведінку і вчасно повідомити про це поліцію.

Як бачимо, у «розумних містах» системи ніби мають можливість «спілкуватися» між собою, чим полегшують роботу комунальних, охоронних служб [3].

Цікавим для України є досвід створення «розумних» міст у Польщі. Якщо у нас реалізація концепції «розумних міст» здійснюється точково на основі бюджетних програм та проєктів, то у Польщі реалізовується пакет проєктів у межах даної програми – 3 проєкти в екології, 16 – у транспорті, 4 – інфраструктурні проєкти, 11 – в управлінні. У Вроцлаві спрямовуються значні інвестиції в людський та соціальний капітал з метою розвитку сучасної інфраструктури, серед таких проєктів – розвиток інфраструктури завдяки технології Інтернету речей та збільшенню швидкості передачі даних шляхом впровадження LoRaWAN – розгалуженої вузькосмугової мережі далекого діапазону, здатної збільшити швидкість передачі 112 даних від 0,3 кбіт/с до 50 кбіт/с, забезпечити зростання рівня безпеки та скоротити споживання енергії. Програма «розумне місто» у Вроцлаві передбачає реалізацію проєктів в управлінні, економіці, способах життя міського населення, освіти, мобільності, інфраструктурі, охороні навколишнього середовища [4].

Застосовуючи світовий досвід, Україна до війни впроваджувала в межах концепції «розумних міст» проєкти цифрових трансформацій у Києві, Дніпрі, Запоріжжі, Полтаві, Львові, Івано-Франківську. У повоєнний час завдяки участі іноземних інвесторів необхідно розвивати започатковані проєкти на всій території нашої країни, що допоможе зекономити бюджетні кошти і мотивувати приватний бізнес до відбудови і розвитку країни.

Це один із прикладних впроваджень ідей української школи фізичної економії як у світову, так і національну економіку, які розвивала наша вчителька Людмила Яківна Корнійчук.

Список використаних джерел

1. Фещенко В. М. Видатна дослідниця української економічної думки. До 90-річчя від дня народження доктора економічних наук, професора Л. Я. Корнійчук. *Історія народного господарства та економічної думки України* : зб. наук. пр. / Ін-т екон. та прогнозув. НАН України. Київ, 2014. Вип. 47. С. 371–378.
2. Воробйова Л. В. Українська школа фізичної економії : автореферат дис. ... канд. екон. наук : 08.01.04 / [наук. керівник Л. Я. Корнійчук] ; Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана. Київ, 2006. 17 с.
3. Корнієвич Л. Розумне місто. Розповідаємо, що таке «smart city» та чим воно небезпечне [Електронний ресурс]. *Hromadske*. 20.08.2019. URL: <https://hromadske.ua/posts/liho-z-rozumu-rozpovidayemo-sho-take-smart-city-ta-chim-vono-nebezpechne>.
4. Чеславський Л. Рейтинг розумних міст світу на 2019 рік [Електронний ресурс]. *Spilno*. 10.08.2019. URL: <https://spilno.org/article/reitynh-rozumnykh-mist-svitu>.

УДК 330.8(092)

Ніна Євдокимова,
кандидат економічних наук,
професор кафедри економічної теорії
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана
Дарія Котенок,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри економічної теорії
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана

РОЗВИТОК ЦІННОСТЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ У НАУКОВІЙ СПАДЩИНІ Л. Я. КОРНІЙЧУК

Історія української економічної думки багата постатями та науковими школами світового значення. Одним з учених-новаторів, по праву, вважається Сергій Подолинський – провісник теорії енергетичної економіки. Він був, як відомо, вченим енциклопедичної обдарованості, і його дослідження про відношення людської праці до сонячної енергії стали піонерними в історії науки.